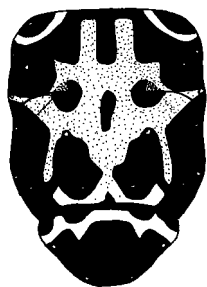

CERATITIS COSYRA, EEN AFRIKAANSE BOOR- Vlieg GEVONDEN IN DRENTHÉ (DIPTERA: TEPHRITIDAE)

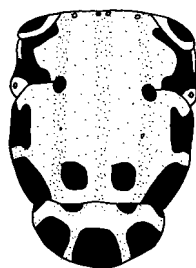
John Smit & Bob van Aartsen

Het komt bij boorvliegen veelvuldig voor dat soorten door export van de waardplant ver buiten hun oorspronkelijke verspreidingsgebied opduiken. Sommige soorten hebben hun areaal hierdoor aanzienlijk weten uit te breiden. Een bekend voorbeeld hiervan is *Ceratitis capitata* (Wiedemann, 1824). Deze soort komt, evenals de overige vertegenwoordigers van dit soortenrijke genus, oorspronkelijk voor in de Afrotropische regio. Echter, *C. capitata* heeft zich door middel van export van vruchten verspreid over vrijwel het gehele tropische deel van de wereld, en over de warmere delen van de gematigde streken (White & Elson-Harris 1992). *Ceratitis capitata* is ook enkele malen in Nederland gevonden, zij het meestal binnenshuis of gekweekt uit onderscheppte zendingen citrusvruchten (Kabos & Van Aartsen 1984). Tweemaal is er aantasting van fruitbomen (perzik) door deze soort in Nederland geconstateerd: in Tegelen (1955) en in Brunssum (1959) (Van Rossem 1956, Van Rossem et al. 1960). Deze infecties zijn van korte duur geweest omdat het in ons land voor deze soort niet warm genoeg is om bestendige populaties te vormen (Merz 1994, Van Rossem 1956, Van Rossem et al. 1960, White & Elson-Harris 1992).

In de collectie van de tweede auteur stond nog een exemplaar van het genus *Ceratitis* dat buitenshuis werd verzameld. Dit exemplaar werd gevangen met een Malaiseval in een bosperceel nabij Papenvoort (UTM LD4768) in de periode van 4 tot 6 september 1993 (leg. L. Witmond). Bij controle bleek het echter niet om *C. capitata* te gaan, maar om *C. (Cerataspis) cosyra* (Walker, 1849). Afgezien van de borststuktekening (fig. 1, 2) lijken beide soorten sterk op elkaar. Zo is onder andere de vleugeltekening vrijwel identiek (Smit in prep.).

Figuur 1
Borststuktekening
Ceratitis capitata (naar
Merz 1994).
Figure 1
Thorax pattern of
Ceratitis capitata (after
Merz 1994).

Figuur 2
Borststuktekening
Ceratitis cosyra (naar De
Meyer 1998).
Figure 2
Thorax pattern of
Ceratitis cosyra (after De
Meyer 1998).

Ceratitis cosyra heeft zijn verspreidingsgebied in het zuidoostelijke deel van Afrika en is daar de voornaamste schadeverwekker op mango *Mangifera indica*, hoewel een breed scala van waardplanten bekend is (White & Elson-Harris 1992). Deze soort werd als geïmporteerde soort in Europa slechts gemeld van Groot-Brittannië (White 1988).

Vermoedelijk is ook het exemplaar uit Papenvoort geïmporteerd met mango's of andere vruchten. Waarom de soort juist in Drenthé in een Malaiseval opduikt is onduidelijk. Opvallend is dat in dezelfde omgeving, enkele jaren later, een Zuid-Europese roofvlieg in een Malaiseval werd aange troffen (Van Veen & Van Aartsen 2002).

Literatuur

- Kabos, W.J. & B. van Aartsen 1984. De Nederlandse boorvliegen (Tephritidae) en prachtvliegen (Otitidae). – Wetenschappelijke Mededelingen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging 163: 1-50.
- De Meyer, M. 1998. Revision of the subgenus *Ceratitis* (*Cerataspis*) Hancock (Diptera: Tephritidae). –

- Bulletin of Entomological Research 88: 257-290.
- Merz, B. 1994. Diptera Tephritidae. – Insecta Helvetica Fauna 10: 1-198.
- Rossem, G. van 1956. Verslag over het optreden van enige schadelijke insecten in het jaar 1955. – Entomologische Berichten, Amsterdam 16: 94-99.
- Rossem, G. van, H.C. Burger & C.F. van de Bund 1960. Verslag over het optreden van enige schadelijke insecten in het jaar 1959. – Entomologische Berichten, Amsterdam 20: 123-129.
- Smit, J.T. in prep. De boorvliegen van Nederland (Diptera: Tephritidae). – Wetenschappelijke Mededelingen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.
- Veen, M.P. van & B. van Aartsen 2002. De roofvlieg *Stichopogon elegantulus* (Wiedemann, 1820) nieuw voor Nederland (Diptera: Asilidae). – Nederlandse Faunistische Mededelingen 16: 77-79.
- White, I.M. 1988. Tephritid flies (Diptera: Tephritidae). – Handbooks for the Identification of British Insects 10(5a): 1-134.
- White, I.M. & M.M. Elson-Harris 1992. Fruitflies of economic significance: their identification and bionomics. – CAB International, London.

SUMMARY

Ceratitis cosyra, an African fruitfly found in the Dutch province of Drenthe (Diptera: Tephritidae)

A single specimen of *Ceratitis* (*Ceratalaspis*) *cosyra* (Walker, 1849) was collected near Papenvoort (UTM LD4768) with a malaisetrapp in the period 4-6 september 1993 (leg. L. Witmond). Up till now it was believed to be one of the few specimens of *Ceratitis capitata* (Wiedemann, 1824) collected in the field in the Netherlands. Re-examination of the specimen revealed its true identity. Both species are very similar except for the colour-pattern on the thorax which is illustrated for both species.

J.T. Smit
EIS-Nederland
Postbus 9517
2300 RA Leiden
smitj@naturalis.nnm.nl

B. van Aartsen
Travertin 34
8084 EH 't Harde